

- Регулювання споживання: Оптимізація роботи обладнання, вимкнення енергоємних приладів, коли вони не використовуються, та мотивація персоналу до економії.
- Підвищення енергоефективності: Комплекс заходів, спрямованих на зниження енерговитрат при збереженні продуктивності.

Таким чином, запропонований механізм забезпечення енергонезалежності дозволить флексографічним друкарням не лише продовжувати роботу під час віялових відключень, але й забезпечити стратегічну стійкість бізнесу в умовах війни. Оптимальне поєднання джерел резервного живлення з урахуванням пріоритетності навантажень є найбільш ефективним шляхом досягнення енергетичної незалежності.

Реальним прикладом енергонезалежності друкарні може слугувати досвід компанії «Приватна друкарня», яка у 2023 році завершила проєкт з масштабної екомодернізації, встановивши 367 сонячних панелей, це дало змогу вирішити два ключових завдання: забезпечити енергонезалежність від центрального постачання та зробити внесок у економію традиційних енергоресурсів.

Перелік використаних джерел:

1. Офіційний сайт компанії «Приватна друкарня». URL: <https://pryvatna.com.ua/uk/> (дата звернення 21.10.2025 р.).

УДК 658.16

Джерелейко Юрій
студент групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя
Радинський Сергій
кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РЕАЛІЗАЦІЯ МЕХАНІЗМІВ ФІНАНСОВОГО ОЗДОРОВЛЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИЗИКІВ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ

У сучасних умовах господарювання, що характеризуються високим рівнем економічної турбулентності, інфляційним тиском, воєнно-політичною нестабільністю та невизначеністю ринкової кон'юнктури, питання забезпечення фінансової стійкості підприємств набуває особливої актуальності. Економічні ризики, коливання валютного курсу, порушення логістичних ланцюгів, скорочення платоспроможного попиту та зростання витрат на ресурси суттєво ускладнюють діяльність суб'єктів господарювання, особливо у реальному секторі економіки. За таких умов виникає об'єктивна потреба у впровадженні дієвих механізмів фінансового оздоровлення підприємств, здатних відновити їх платоспроможність, ліквідність та конкурентоспроможність.

Фінансове оздоровлення на підприємстві є одним із важливих інструментів антикризового управління фінансами підприємств, засобом подолання фінансової кризи та запобігання банкрутству підприємства.

Під фінансовим оздоровленням підприємств слід розуміти систему заходів, спрямованих на покращення фінансового стану господарюючого суб'єкта, відновлення платоспроможності, досягнення ліквідності балансу, прибутковості, можливості виконання зобов'язання згідно плану їх погашення. Головною метою фінансової санації є мобілізація фінансових ресурсів для відновлення (поліпшення) платоспроможності та ліквідності, а також формування фінансового капіталу для проведення санаційних заходів виробничо-технічного характеру [1, с.43-44].

У межах класичної моделі санації процес фінансового оздоровлення підприємства відбувається послідовно, з дотриманням логічної етапності, що забезпечує системність діагностики, планування та реалізації санаційних заходів.

Етап 1. Виявлення (ідентифікація) фінансової кризи. Перший етап передбачає визначення симптомів фінансової нестабільності підприємства. На цьому етапі здійснюється діагностика фінансового стану з використанням системи коефіцієнтів ліквідності, платоспроможності, рентабельності, ділової активності, що дає змогу ідентифікувати глибину та характер фінансової кризи (криза ліквідності, неплатоспроможності, прибутковості тощо).

Етап 2. Проведення причинно-наслідкового аналізу фінансової кризи. Цей етап спрямований на виявлення первинних чинників, які зумовили кризові явища у фінансово-економічній діяльності підприємства. Аналіз включає оцінку внутрішніх факторів (неефективне управління активами, надмірна заборгованість, перевищення витрат над доходами) та зовнішніх (нестабільність ринку, коливання валютного курсу, зростання вартості ресурсів, вплив воєнно-політичних ризиків).

Етап 3. Формування стратегічних цілей і тактики проведення санації. Після виявлення причин кризи формується концепція санації, яка визначає стратегічні напрями фінансового відновлення. На цьому етапі встановлюються довгострокові цілі (відновлення прибутковості, покращення структури балансу, зміцнення ринкових позицій) і конкретизуються тактичні завдання (реструктуризація боргів, скорочення витрат, оптимізація виробництва).

Етап 4. Реалізація першочергових (Crash) заходів фінансової стабілізації. Цей етап передбачає оперативні дії, спрямовані на негайне поліпшення фінансової рівноваги підприємства. Серед таких заходів – прискорення інкасації дебіторської заборгованості, уповільнення темпів погашення кредиторської, реструктуризація короткострокових зобов'язань, оптимізація запасів, зменшення непродуктивних витрат, а також пошук короткострокових фінансових ресурсів.

Етап 5. Розроблення проекту санації. На цьому етапі формується детальний проект санації, який базується на аналітичних результатах попередніх етапів. Проект включає: техніко-економічне обґрунтування доцільності санації; розрахунок обсягів і джерел фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми; графіки мобілізації капіталу та освоєння інвестицій; економічне моделювання строків окупності; прогнозовану динаміку фінансових показників; оцінку ефективності санаційних заходів (NPV, IRR, PI, строк окупності тощо).

Етап 6. Реалізація проекту та моніторинг результатів. Здійснюється практичне впровадження розроблених заходів та систематичний контроль за їх виконанням. Моніторинг дозволяє коригувати фінансову стратегію відповідно до змін зовнішнього середовища й внутрішніх можливостей підприємства.

Етап 7. Оцінка результатів фінансового оздоровлення. Завершальний етап передбачає узагальнення результатів санації за комплексом фінансових, виробничих і стратегічних показників. Позитивний результат виражається у відновленні платоспроможності, підвищенні фінансової стійкості, прибутковості та зміцненні конкурентних позицій підприємства на ринку.

Відповідно, фінансове оздоровлення на підприємстві є одним із ключових інструментів антикризового управління фінансами, спрямованим на подолання кризових явищ, запобігання банкрутству та забезпечення сталого розвитку підприємства.

Узагальнюючи результати дослідження, необхідно відмітити, що фінансове оздоровлення є необхідною системою фінансового захисту підприємств в разі виникнення фінансової кризи. Фінансове оздоровлення може бути спрямоване на реструктуризацію активів або на реструктуризацію пасивів. Фінансове оздоровлення повинно проводитися на паритетних засадах спільними і порівнянними за обсягами наданої підтримки заходами з боку власників підприємства, кредиторів і держави [1, с.45].

Перелі використаних джерел:

1. Радинський С.В., Бинковська В. Форми і методи фінансового оздоровлення на підприємстві. URL : https://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/6845/2/ConfEF_2015_Binkovska_V-Formy_i_metody_finansovoho_43-45.pdf (дата звернення до ресурсу 17.10.2025)

УДК 338

Романський Назар

магістр

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

Науковий керівник: Федисин Ірина

к.е.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ ЯК ЧИННИК СТРУКТУРНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ ТА ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Вітчизняний український бізнес сьогодні виступає ключовим чинником формування економічної стабільності, стійкості та структурної збалансованості держави. У контексті зтяжних зовнішніх шоків, воєнних ризиків та трансформаційних процесів українська економіка демонструє високу адаптивність завдяки активності малих, середніх та великих підприємств, які забезпечують наповнення бюджету, підтримку внутрішнього ринку й розвиток інновацій. Вагомість ролі бізнесу підтверджується офіційними статистичними даними, що фіксують як його економічний внесок, так і довгостроковий потенціал.

За даними Державної служби статистики України, малий і середній бізнес формує близько 55% валового внутрішнього продукту та забезпечує понад 70% робочих місць у країні [1]. Така структура зайнятості свідчить про важливість підприємницького сектора для соціально-економічної стійкості, адже саме він виступає основним джерелом доходів для більшості домогосподарств. Навіть у період 2022–2024 років, коли економіка перебувала під тиском зовнішніх загроз, в Україні було зареєстровано понад 220 тис. нових ФОПів лише у 2023 році [2], що демонструє високу здатність бізнесу до самовідновлення.

Важливим напрямом внеску вітчизняного бізнесу є наповнення бюджету. За оцінками Міністерства фінансів, понад 67% доходів державного бюджету у 2024 році забезпечено податковими надходженнями від українських підприємств [3]. Крім того, окремі галузі відіграють критичну роль у валютній стабільності. Зокрема, ІТ-сектор створює близько 25% експорту послуг, а аграрний сектор забезпечує близько 53% валютних надходжень від експорту товарів (Мінекономіки України, 2024). Таким чином, бізнес слугує основним джерелом фінансової підтримки держави та гарантом макроекономічної рівноваги.

Вітчизняний бізнес також має значний потенціал у розвитку регіонів. За даними Програми розвитку ООН, до початку повномасштабної війни понад 60% нових робочих місць у територіальних громадах створювали малі підприємства [4]. Попри зміну умов, тенденція зберігається: малі виробництва, агрофірми, локальні сервісні компанії та креативні індустрії стимулюють економічну активність у громадах, сприяють відновленню інфраструктури та забезпечують сталий розвиток периферійних територій.

Окремої уваги заслуговує інноваційна складова діяльності українських підприємств. За даними IT Ukraine Association, у 2024 році сектор об'єднував близько 350 тис. фахівців і забезпечив країні приблизно 8 млрд доларів експортних надходжень [4]. Українські компанії активно впроваджують цифрові платформи, автоматизовані виробничі процеси, рішення у сфері безпілотних технологій, зеленої енергетики та логістики. Розвиток інновацій не лише підвищує конкурентоспроможність підприємств, а й зміцнює інтеграцію України у глобальні технологічні ринки.